

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre	12 kor.	Negyedévre	8 kor.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Élővre	6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.		MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.
		BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	

Bács-Bodrog vármegye választó közönségéhez.

Tisztelt Polgártársak!

Vármegyénknek az 1867-ik évi közjogi alapon álló megyebizottsági tagjai e hó 26-án Zomborban megtartott nagygyűlésükön egyhangu határozattal kimondották, hogy az országos nemzeti munkapártba belépnek.

Az utóbbi évtizedek alatt hazánkban lefolyt események bebizonyították, hogy az 1867-ik évben Deák Ferenc által megalkotott közjogi intézmények szilárd alapját képezik hazánk biztos fejlődésének, és hogy csak a magyar király és nemzet által összhangban végzett nemzeti munka az, amely biztosan előbbre visz és a nagy nemzeti célokhoz segít.

Az 1848-as és függetlenségi pártnak négy év előtti kormányra lépésével a nemzeti haladás ezen szilárd alapja megingott, és a nemzet és királya közötti összhang megbomlott.

Az 1848-as és függetlenségi pártnak az 1867-ik évi közjogi alapon álló pártokkal való egyesülése, az 1848-as és függetlenségi pártnak az 1867-ik évi közjogi intézmények alapján való kormányzása, oly benső és áthidalhatlan ellentétet idéztek elő a pártok és az azokból kialakult kormány közt egyrészt, és a kormány, valamint a koronás király között másrészt, hogy az ország törvényes kormányzata teljesen lehetetlenné vált és az állami élet egész vonalán pangás és teljes munkaképtelenség állott be.

Ezen áldatlan és vigasztalan, az ország lakosaira kiszámíthatlan károkkal járó állapotnak megszüntetésére alakult az országos nemzeti munkapárt, amely céljaul tűzte ki:

1. Az 1867-ik évi alkotásokban lefektetett jogoknak csorbítatlan fentartását, azok céltudatos és békés fejlesztését;
2. a nemzet és koronás királya közötti zavartalan összhang megőrzését;
3. a nemzet anyagi és szellemi életének termékeny és kitartó nemzeti munka által való felvirágoztatását;
4. az ország összes polgárainak vallás- és nemzetiségi különbség nélkül szeretettel való egybefoglalását és a törvények által biztosított jogaiknak kölcsönös tiszteletet és kiterjesztését, és a nagy nemzeti munkára való egyesítést; végül
5. annak lehetővé tételét, hogy a haza minden polgára anyagi és szellemi boldogulásának eszközeit minél könnyebben és minél biztosabban szerezhesse meg.

A vármegyei 67-es párt örömmel vallja magáénak is ezen elveket és feladatokat, mert át van hatva annak erős tudatától, hogy csak a közjogi harcok kizárásával folytatott termékeny munka teheti nagygyá nemzetünket, hogy csak az a Magyarország lehet függetlenné és hatalmassá, amelyben a nemzeti munka kölcsönös megértéssel kapcsolja össze a nemzet millióit és a koronás királyt.

Tisztelt Polgártársak! A haza felvirágozása és saját boldogulásunk azt parancsolják nekünk, hogy félretéve minden visszavonást, minden gyűlöletet és ellenségeskedést, egyesüljünk abban a munkában, amelyet az országos nemzeti munkapárt irt zászlajára.

Lépjünk be mindnyájan abba a pártba, amely a nemzeti munka által kapcsolja össze szeretetben és kölcsönös becsülésben a haza minden polgárát, tartozék az bármely társadalmi osztályhoz, nemzetiséghez, vagy hitfelekezethez!

Ha hazánkat, nemzetünket függetlenné és hatalmassá akarjuk tenni, úgy lássunk munkához, szervezkedjünk és támogassuk odaadással és vállvetve a nemzeti munkapártot nagy céljainak elérésében;

Meg vagyunk róla győződve, hogy e haza szeretetében a nemzet fiai között különbség nincs! s amint ezt bizton hisszük, ép úgy meg vagyunk győződve arról, hogy hazafias felhívásunkat a tisztelt választó polgárok követni fogják és vállvetve, odaadással és egyetértéssel mindenütt győzelemhez segítik azt a zászlót, amelyre az országos nemzeti munkapárt nagy céljai vannak felírva.

Zomborban, 1910. évi február hó 26-án.

Hazafias üdvözléttel

bíró Vojnits István, Latinovits Pál, Schmausz Endre, Dúngyverszky István, Zákó Milán, Molnár Károly, Ertl János, dr. Dúngyverszky Gedon, Evetovits János, dr. Mannheim Ármán, dr. Récsesi Ede, új. Szemző Gyula, legifj. Szemző István, dr. Vojnovits Vladán,
a vármegyei nemzeti munkapárt végrehajtó bizottságának tagjai.

„SAVOY“ BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 16.
 a Nemzeti Színház közvetlen közelében.
NAGYSZÁLLODA 10-1

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 koronától feljebb.
 : : : : Elsőrangú étterem. : : : :

A Nemzeti Munkapárt megalakulása Szegeden

(Saját tudósítónktól.)

A poraiból megelevenedett Phoenix, a szabadelvűpárt híveiből kikerült nemzeti munkapárt akciója a függetlenségi eszmék szívében, Szegeden is oly tért hódított magának, hogy ma már kétségtelenül áll előttünk az, amiről még négy évvel ezelőtt álmodni sem mertünk, t. i. hogy Szeged város első kerületében a nemzeti munkapárt jelöltje fog diadalmaskodni. Pénteken, folyó hó 4-én Kunfi Zsigmond, Tarcai Lajos gondoskodtak arról, hogy a nép kedélye kellőleg fel legyen ingerelve, nehogy a nemzeti munkapárt diadalmas célt érhesse. De tévedtek!

Hatodikán már a kora reggeli órákban talpon állott Szeged intelligenciája. A szeged-rókusi állomáshoz vezető utat lovasrendőrök lepték el, a villamos közlekedés lebonyolítása már 10 óra körül nehezen ment, pedig a pártvezért hozó vonat csak 11 órakor érkezett meg. Az előkészítő bizottság a legnagyobb körültekintéssel megtett minden intézkedést a közbiztonság biztosítására.

De mintha csak a végzet rendelte volna, hogy a pártvezér ne lépjen előbb Szeged városába, míg a bácskai küldöttek meg nem érkeznek, a szabadkai vonat előbb futott be, mint a nagyvárad. Megyénk küldöttei között ott láttuk báró Vojnits Istvánt, ott a régi gárda őszülő, de kitartó bajnokát Schmausz Endrét, ott Baja város új, ifjúi hévtől duzzadó főispánját ifj. Szemző Gyulát, ott városunk fent említett kiküldötteit,

ott *Ujvidékről*: Slezákot, Ivanovits Ivánt, Radovánovitsot, dr. Nemest, *Zentáról*: Zákó Istvánt, *Kerényről*: Szemző Istvánt, Ladány Ervint, dr. Spitzert, *Kuláról*: dr. Schneidert, *Szivácról*: dr. Bikár Nenádot, Hettesheimer Henriket, *Szabadkáról*: Vermest, *Futtakról*: Eördög plébánost, *Feketehegyről*: Schaffer Mórt és még számos kipróbált hívet az új nemzeti munkapártnak.

Lelkesen köszöntik egymást a rég nem látott hívek, midőn hirtelen feltűnik a nagyváradit vonatot, mely a pártvezért hozza. Feszült figyelemmel minden szem oda tapad. Egyszerre megjelenik Tisza István gróf ismert szikár alakja.

Jászi Géza apát-plébános rövid szavakban üdvözli őt. A közönség lelkesen éljenez, tapsol, csak Tisza István gróf végszavát adják szájról-szájra: „eljöttem magányomból; a nemzet hívott; a nemzetért, a magyar hazáért lépek sorompóba.“

Utat nyitnak s a fáradhatatlan vezér nyugodt léptekkel halad kifelé, ahol Jászi Géza apát-plébánossal ötösfogatra ül, hogy a nézők és éljenzők ezrei között bevonuljon abba a dorniumba, melyet az ő elveinek immár véglegesen és végérvényesen megnyert. A Tisza-szálló előtti néptömeg óriási lelkesedésébe belevegyült ugyan a felizgatott kedélyek izléstelen, barbár ellentűntetése. Tisza István gróf csak azt jegyezte meg róla: „El voltam erre készülve, csodáltnam volna, ha elmarad.“ E nyugodt méltóságát megtartotta mindvégig. Nem bujt el, hanem midőn a város polgármestere, Lázár György felkereste, előbb

kocsin, aztán gyalog megtekintette a várost. Pontban délben kezdte fogadni a vidéki küldöttségeket. 1/1 volt, amikor Bács-Bodrog vármegye és Zombor szab. kir. város küldöttsége báró Vojnits István vezetésével megjelent Tisza István gróf előtt. A küldöttség szónokája Schmausz Endre örömmel üdvözölte a tettek terére lépő nagy férfit, s ama reményének adott kifejezést, hogy nehéz, nyomasztó helyzetből az ő lángelméje, mély politikai belátása meg fogja találni a kivezető utat. Tisza István gróf válaszában megköszönve az elhívtársaknak megjelenésüket, biztosította a mindenkor liberális megye kiküldötteit, hogy csakis a magyar hazáért és a nemzet javáért száll sikkra, s ezt az uralkodó és a nemzet közt megteremtendő egyetértés alapján véli keresztülvihetőnek. Ezután a tisztelgők mindegyikéhez pár szíves szót szólt. Alig távoztak el megyénk és városunk küldöttei, Tisza István gróf kíséretének kíséretében a Tisza-szálló éttermébe ment, ahol a legszűkebb körben költötte el ebédjét.

A kora délutáni órákban a szegedi intelligencia ellepte a Tisza-szálló környékét. Az előkészítő bizottság ismerve a felizgatott kedélyeket, akként intézkedett, hogy a Tisza-szálló nagytermében, ahová csakis jeggyel lehetett bejutni, legyen meg a pártalakulás.

Igy is több mint 2000 ember szorult össze az óriási teremben. Az utcákon a rendőrség szigorú rendet tartott fenn. A teremben rekkenő hőség uralkodott, a közönség, mely már három órakor elfoglalta helyét, hogy lássa és hallja pártvezérét, türelemmel várt. A

Mikszáth Kálmánnak.

Pályadíjnyertes mű, — a Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaságnál, melynek Mikszáth-ünnepélyén, 1910. évi március hó 6-án, felolvasta **Rácz Soma** rendes tag.

Irtta: **DÖMÖTÖR PÁL.**

Palóc! Már negyven éve irsz te nekünk.
 Diadalünnep érte, büszkeségünk!
 Muló ez ünnep ragyogása bár.
 De percek, órák ha el is sietnek;
 Minden idő meghódol szellemednek;
 Vonzó ez, mint az örök napsugár.

Palóc! Te jöttél füрге, könnyű gályán.
 — Széles, unott novellák óceánján —
 S győzelmesen röpitte röpke szél:
 Himnes mezők, szelid hullámu bércék
 Fuvallatán vidám, meleg költészet . . .
 S taps üdvözölt, hogy révbe érkezel.

Taps üdvözölt a várók seregében,
 Kik új hatásra vágyakozva régen,
 Meséid' elbűvölten hallgaták.
 Meséid' . . . oh, ez apró kis regények
 Remekéi a próza mesterének,
 Nem is mesék, de bájos balladák.

S a hogy szíved melengető hevével,
 Naiv képzelmed varázserejével
 Megrajzolád te a nép gyermekét, —

Palóc-magyart, vagy tótot — annyi képen! —
 Komoly fiában és szerelmesben:
 Magát a népet megszerettetéd.

Palóc! Előtted a mult is kitarva.
 S nyílt völgyből nézve bére titokzatára,
 Művészeted romantikát vetit.
 Nem több-kötetnyi képtelen csodákban:
Embert alkottál *hősöd* alakjában;
 Jelenítetted a „történetit.“

Nem kellett ahhoz se könyvtár, se lomtár,
 Egy föliáns csak — és fölfedve volt már . . .
 Te tudtad már, ki volt a rossz, ki hü.
 Csak egy kis *akta* — szemed biztosan lát . . .
 — Elplántálni a költő birodalmát
 Elég egy szál virág, csipetnyi fű.

Palóc! Te mindig vonzóan mesélő,
Alakod még a *kortárs* is, az élő.
 Dús csarnok, mit e rajzok sora nyit.
 Mélységes humor, — oldva szeretetre.
 — Van-e, ki jobban megörökítette
 A nagy Szilágyit és nagy Apponyit?

Van-e, ki jobban szólt saját korához?
 Az érzéséhez, gondolkodásához?
 S ki csüggéstől jobban visszatart?
 Ki jókedvünk rózsáit úgy fakaszsa!
 Önnépünkért a keblünk' úgy dagaszsa!
 S deritse föl — a busuló magyart . . .

Modern világot élünk mostanában.

Akár a copfos, harisnyás világban:

Másolja itt sok a külföldi színt.

S torz lelket adnak versnek és regénynek,

Mutatva: mint ők, épp' olyan legények

A póre erköles nagy festői kinnt . . .

Te is bejártad, költő, a világot.

Miként Caesar, a Rubikont áthágtad:

Mentél és győztél, — nem legyőztél;

Rabszolgájává nem lettél a Gallnak,

De hírt, nevet szereztél a Magyarok,

Hogy benne itt felséges nemzet él!

Oh, nagy palócunk! Oh, dicső palócunk!

Jutalmul néked vajjon mit is hozunk?

Virágok ezrért? Koszorúk ivét?

Méltóvá hozzád hogy legyen ez ünnep?

Elhozzuk még, elhozzuk a — szívünket,

Az igaz, hálás magyarok szívét.

S diadalíved' midőn körülálljuk,

Jó Istenünket és szellemed' áldjuk,

Hogy téged Ő — s te mit adtál nekünk:

Amit te adtál, lelkünk kincse abban.

S legyen a lélek gazdag a magyarban,

És él, virágozik drága nemzetünk.

program szerint pontban négy órákor jelent meg Tisza István gróf dr. Rózsa Izsó ügyvezető elnök kíséretében. A lelkes közönség percekig tapsolt, az ülők felkeltek és éljeneztek, úgy hogy dr. Rózsa Izsó csak nehezen juthatott szóhoz. Végül elcsendesedett a közönség és dr. Rózsa Izsó röviden vázolta a helyzetet és felkérte Tisza István gróftól a nemzeti munkapárt programjának kifejtésére. A közönség ismét percekig tapsolta, éljenezte a pártvezért.

Tisza István gróf a tőle megszokott nyugalommal bevárta, míg néma csönd lett s azután zugó éljenezésektől és tapsoktól meg-megszakítva ragyogó ékesszólással s ellenállhatatlan, meggyőző érveléssel fejtette ki a nemzeti párt programját. Mindenekelőtt kritika tárgyává tette az előző kormányt nem személyeit, hanem rendszerét.

E nagy beszéd hatása alatt alakult meg aztán a szegedi nemzeti munkapárt, melynek elnöke Kállay lett, ügyvezető elnökei Szarvady Lajos és dr. Rózsa Izsó.

Szarvady Lajos ügyvezető elnök indítványára Khuen-Héderváry gróftól táviratilag üdvözlő a megalakult párt és Tisza István grófnak megjelenéséért külön jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Este a Kass-ban 500 terítékes bankett volt, ahonnan Tisza már fél 10 órákor eltávozott s a szegedi pályaudvarról Budapestre utazott.

A zombori Pártfogó Egyesület.

Zombor, 1910. március 7.

A büntető törvénykönyvek és a büntető perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról (röviden büntetőnovella) szóló 1908. évi XXXVI. t. c.-nek a fiatalok büntetéseket büntetési rendszerének reformjára vonatkozó második részének ez évi január 1-ével történt életbeléptetésével törvényhozásként a fiatalok büntetőjogi védelme terén az első lépést tette s ezzel nemcsak a büntető hatóságokra, hanem magára a *társadalomra* is egészen szokatlan s az eddigi felfogástól eltérő különös feladatot szabott.

A rendszer tulajdonképeni lényege, hogy a bíróságok működésében a fiatalok büntetéseivel szemben a megtorlás háttérbe szorul s helyébe a megmentés eszméje lép, vagyis hogy a bíróság a még romlatlan, kezdő bűnösséggel szemben erkölcsi behatást kísérel meg dorgálással; akinél a törvényszegés gyermekes csíny vagy menthető pajkosság próbaidőt tűz ki; aki társadalmilag fegyelmezetlen, azt szoktató nevelés alá fogja s a fogházbüntetést csakis a felette gonosz indulatu, fiatalok bűnös brutális bűntényére alkalmazza.

Az ember nem csupán testi létet nyer szüleitől, hanem azoktól nyeri az organikus kifejlődés drága örökét is, mely évezredek óta egyformán lépést tart s nemzedékről nemzedékre száll.

Az embernél a test csak eszköze s nem célja a létnek, mert lelkünk erőinek kifejtésében találja alapját a létezés magasabb célja, amelynek mértéke, jelentősége és ereje nagyrészt testi lételünkétől, testünk fejlettségétől van függővé téve.

A szülők kötelességszerű cselekvésének,

áldásosan munkáló és ható működésének tág tere itt nyílik meg gyermekeikkel szemben.

Az évekkel fokozatosan haladó ok- és észszerű testi gondozás és nevelés mellett a lélek és szív képzése elengedhetetlenül megkívántatik, még pedig oly mértékben, hogy az a szülői tisztelet, a felebaráti szeretet, az emberek iránt való becsülés és jóindulat, valamint a nemes hivatás tiszta tudatát felelelje.

A gyermek végtelenül gyámoltalanul lép az életbe, talán gyámoltalanabbul, mint — mondjuk — akármelyik állat. Bizony jó idő eltelik, míg magát a legegyszerűbb testi tevékenységet is intézni, szabályozni tudja. Testi és lelki ereje szunyadozik s azok öregbedése, kifejlődése nagy mértékben a szülők támogatásától, istápolásától és ápolásától függ.

Míg a gyermek különleges nevelése véget ér, csaknem két évtized mulik el, nem számítva, hogy az élet ezt a nevelést, ha nem is adott alapon, de tovább folytatja. Ebből folyik tehát, hogy a legegyszerűbb, a legalacsonyabb nevelési viszonyok is a testi és szellemi fejlődésre jóval több idő kívánatik, mint amennyit egy évtized adhat. A gyermek ezen idő alatt a legfogékonyabb, s elvitázhatatlan, hogy a szülők nevelése alatt — talán a tulságos majomszeretet következtében, amely még a súlyosabb természetű botlásokat is gyermekes csínynek minősíti s az időtől várja szíve magzatának megjavulását — nagyon sokszor hozzájárul a teljes romláshoz.

Hát azok a gyermekek, akik teljes felügyelet, a szülői irányítás nélkül lépnek az élet forgatagába?

A törvény rendeli *azt is*, hogy mindazok a gyermekek és fiatalok, kik oly környezetben vannak, melyben értelmi és erkölcsi fejlődésük nincsen kellőleg biztosítva, onnan sürgősen eltávolítandók s a szükséghez képest intézeti nevelésben részesítendők.

Erre az emberies érzést igénylő munkára *szükséges a társadalomnak nemzetiség és felekezeti nélkül való tömörülése.*

A zombori ügyvédgyűlés egy ily társadalmi akció megindítására tette meg a lépéseket s az előkészítő munkát, s igyekezett a magasabb cél érdekében városunk ösztársadalmát bevonni.

Folyó hó 6-án számolt be a zombori Pártfogó Egyesület előkészítő bizottsága nevében dr. Lallosevits János elnök és dr. Gál Rezső titkár, Zombor ösztársadalmának képviselői előtt az eddigi működésről s terjesztette elő a megalakítandó egyesület alapszabálytervezetét, amelyet egyhangú helyesléssel tettek a jelenlévők magukévá.

Az értekezleten képviselőileg megjelentek:

Bács vármegye közönsége: Vojnits István alispán.

Bács vármegye árvaszéke: Scultéty Ferenc elnök és Baky Elek ülnök.

Bács vármegye tanfelügyelősége: Faragó János kir. tanfelügyelő és Csapó Kálmán s. tanfelügyelő.

Zombor közönsége: dr. Alföldy Árpád h. polgármester.

Zombor rendőrsége: Listyevity Titusz főkapitány.

Kir. törvényszék: Eperjessy Béla elnök, Radány Péter, Heltesholmer Henrik, Szedressy Ödön bírák, Salgó, Villy és Apezi jegyzők.

Ügyészség: dr. Poppovits főügyész és Gramling ügyész.

Járásbíróság: dr. Grüner Fülöp és Somogy János bírák.

Kir. főgimnázium: Rittinger Antal igazgató és dr. Ferencsik Lajos tanár.

Felső kereskedelmi iskola: Zsulyevits Ernő igazgató és Trencsény Károly tanár.

Gör. kel. szerb képezde és elemi iskola: Berity Szvetisláv tanár.

Róm. kath. elemi iskola: Temunovich József h. igazgató.

Izr. elemi iskola: Pártos Samu igazgató.

Ref. elemi iskola: Mohácsy Béla tanító.

Ev. elemi iskola: Lombos Álfred lelkész és Lombos Albert tanító.

Kincstári ügyészség: Janovich jogügyi tanácsos.

Irodalmi társulat: Vértesi Károly elnök. Szabad lyceum: Raisz Lajos és Bittermann Sándor.

Voltaire-egyesület: dr. Kabos Márton és dr. Mátits Márton.

A zombori munkások szakszervezetei: Kanyó Béla és Brkits Vojin.

Good Templár 22. Akarat páholya: dr. Sági Samu elnök, Ehrlich József pénztáros. Trzvenost antialkoholista egyll. Szimits. Ipartestület: Frey Imre elnök.

Magyar olvasókör: Kozma László elnök. Polgári kaszinó: Vojnits István elnök, Tantner Ottó igazgató.

Kereskedelmi alkalmazottak testülete: Kallós Sándor titkár és Matarits István.

Kereskedők testülete: Kerényi Sándor elnök és dr. Strasser Henrik titkár.

Felsővárosi óvóegyl.: Gábor Izidorné és Czeisel L. Józsefné.

Magyar védő-egyesület leányszakosztálya: Raisz Sándor titkár és Klemm Gyula jegyző.

Magyar jótékony nőegylet: Wundszám Ida elnök és Sztrilich Zsigmondné.

Gör. kel. szerb jótékony nőegylet: Kality Katinka és dr. Szimonovits Radivojné.

Izr. jótékony nőegylet: dr. Sági Samuné. Napközi Otthon: Bertolino Sándorné.

Zombori Troubadourok: dr. Henneberg Géza elnök, Csávossy Sándor titkár, Karsay Elemér háznagy.

Józan-egyesület: Weidinger Lajos és Spitzer Sándor.

Csitaonica: dr. Bugarszky Koszta és dr. Masirevits Brankó.

Orvos egyesület: dr. Wollheimer József és dr. Grigorievits Konstantin.

Ujságírók-egyesülete: Rác Soma és Tomcsányi Aladár.

Adóhivatal: Petonszky Imre, Bárdos Armin, Krump Ferenc.

Felügyelő hatóság: Szilágyi Mór, dr. Falcione Árpád, dr. Késmárky Béla, Szántó Károly.

Eperjessy Béla kir. törvényszéki elnök átgondolt, tartalmas és szép beszédben ismertette a pártfogó intézmény magasabb célját, amely után köszönetét fejezte ki a zombori ügyvédgyűlésnek az önzetlen, odaadó buzgalmukért, amellyel lehetővé tették, hogy a szép intézmény a megvalósulás stádiumába jutott. Majd dr. Gál Rezső olvasta fel az alapszabálytervezetet, amelynek elfogadása után azt a kérelmet intézte a leányegyesületek képviselőihez, hogy a taggyűjtés fáradságos munkáját vállalják magukra. Dr. Janovich jogügyi tanácsos indítványára az aláírások rögtön megkezdettek. Általános éljenzés követte dr. Henneberg Gézának azt a bejelentését, hogy a „Zombori Troubadourok“ egyesülete a megalakuló zombori pártfogó-egyesület alapítótagjává belép. Az alapítótagsági díjat, 100 koronát rögtön le is fizette. Rendes tagdíj *évi 4 korona*. Pártoló tagdíj *évi 2 korona*.

Felhívjuk városunk közönségét, hogy az egyesületbe minél tömegesebben lépjenek be, mert soha még nemesebb cél a társadalmat nem szőlította sorompóba.

A hírlapírók és rendőrtisztviselők nyugdíj-intézetének művészestélye.

Hírlapíró és rendőr ez a két foglalkozás az, melyet a társadalomban a közönség és annak minden rétege folytonosan igénybe vesz. Mindenki az ujságot és rendőrt hívja, ha valami baja van, minden egyesület, minden egyén ismételve igénybe veszi szolgálatait. Amit még a mi kis társadalmunkban is ingyen, ellenszolgáltatás nélkül dolgozik a hírlapírók gárdája, a közönséget: azzal nem akarunk dícselkedni már csak azért sem, mert hisz köztudomású. És erre a munkára, erre az iparkodásra, erre az igazán önzetlen fáradozásra a közönség távollétével tüntet akkor, mikor a hírlapírók és rendőrök árváinak és özvegyeinek nyugdíjintézete javára rendezünk jól összeválogatott műsorral estélyt. Erre válaszunk az: megjegyeztük magunknak a jelen voltakait és megemlékezünk majd a jelen nem voltakait is.

Az estély művészi részéről a megjelenetek egyhangú véleménye volt, hogy kifogástalan műélvezetet nyújtott. Hiszen *Peterdi* Etus közönségünk régi kedvence, ki tavaly óta erősbödött hangban, művészetben egyaránt, jött le szórakoztatni, táncolni, nevetni az ő régi jó hálás közönségének. Ugy jártunk vele, mint mindenkivel, ki már távozott, csak most tudjuk értékelni mi je volt ő a társulatnak. Egy szeszély nélküli primadonna, egy bájos kedves természetes lány, ki ma is oly kedvvel játszott, mint amilyet a saisonban utódjánál alig tapasztaltunk. Önkénytelenül felsőhajtottak többen, jöjjön vissza Etus jövőre hozzánk.

Csáder Irén a szabadkai színház hősnője ismertetett meg a szavaló művészet külső és belső hatásaival; elsírta a tragikus, elkacagta a könnyed műfajú költeményeket, vele sirtunk, vele kacagtunk.

Halmos Gyula baritonista éneke teljesen rabul ejtett. Meleg mély baritonja, játéka, elegáns megjelenése azt a vágyat keltette közönségünkben, bár megjönne Polgár Károlynak jobbik esze és sietve leszerződtené őt, amíg még nem késő. Nagy nyereség volna a társulatra és feledtené a multak baritonjainak hibáit. Ezt különben a színügyi bizottság figyelmébe ajánljuk, mint a közönség egyértelmű kívánságát.

Gellert Pál karmester kísérte a közreműködőket és nagyrészen neki köszönhető a feledhetetlen szép hangverseny.

Hangverseny után az otlevők táncra kerekedtek és nem törődve azzal, hogy mások nem jöttek el, reggelig táncoltak.

Jelenvoltak: Asszonyok: Weidinger Lajosné, özv. Lositz Sándorné, Schöffler Józsefné, dr. Scheer Árminné, dr. Bruck Jenőné, Schlieszer Sándorné, Wollheimer Józsefné Hauke Imréné, dr. Bruck Árminné, dr. Frank Mihályné, Wamoscher Áronné, dr. Strasser Lajosné, Kemény Simonné, Kende Ignácné, Márton Józsefné, dr. Sági Samuné, dr. Gombos Ignácné, dr. Gábor Izidorné, Czeisl Lajos Józsefné, Tomcsányi Aladárné, Mohácsi Béláné, Lachovitz Lajosné, Ofner Rudolfné, Dömötör Aurélné, özv. Schiebné, Ámann Ferencné, Ratkó Zsigáné, Stern G.-né, özv. Spitzer Mórné.

Leányok: Lositz Aranka, Strasser Leona, Feldmann Ilona, Abelesz Zsófia, Hajnal Ida, Maicher Ici, Ratkó Baby, Kronsevits Miléna, Stern Gizella.

M I K S Z Á T H - Ü N N E P .

Mikszáth-ünnep.

A Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság f. hó 6-án — vasárnap — d. u. 5 órakor diszfelolvasó ülést tartott a városháza közgyűlési termében Mikszáth Kálmán tiszteletére, ki tudvalevőleg az idén töltötte be írói működésének negyvenedik esztendejét.

Negyven esztendei munka, bármilyen természetű is, mindenesetre tiszteletreméltó; annál inkább számíthat a nemzet elismerésére az a munka, melyben a nemzeti géniusz nyer pregnans kifejezést.

Irodalmi társaságunk helyesen cselekedett, mikor nyilvános ünnepet szentelt e géniuszának s a maga részéről is meghajtotta előtte hódoló tiszteletének zászlaját. Önnönmagát tisztelte meg nemzetünk legnagyobb élő írójának ez ünneplésével; a megkoszorúzás tényével maga részére is kivívta a közönség elismerését.

Az ünnep mindenképen méltó volt az ünnepelt íróhoz és az ünneplő társasághoz.

Az ünnepi ülést Vértési Károly elnök nyitotta meg.

Dömötör Pál koszorús költőnk pályadínyertes ódája Rácz Soma lendületes szavalatában egyszerre ünnepies hangulatba ragadta a közönséget. A zugó tapsvihar, mely utána felhangzott, bizonyára egyformán szólt a jeles költőnek és hivatott tolmácsolójának. A szép óda lapunk tárcarovatában olvasható.

Trencsény Károly Mikszáth Kálmán nyelvművészetét ismertette. Kiemelte töröl metszett magyarosságot, fordulatosságát és zengzetességét. Különösen tetszett fejtegetéseinek az a részlete, mely a magyar lélek és szív megnyilatkozásának sajátos formáit állította szemünk elé.

Prokópy Imre erősen szubjektív bevezetés után különbözőtessel rajzolta meg Mikszáth költészetében a felvidék kétféle szerepét; mikor a cselekvénynek csak pusztá háttérül szolgál, úgy hogy a cselekvény bármely más hasonló vidéken is lejátszódhatnék és mikor a cselekvény pszichéje elválaszthatatlanul összeforrt a cselekvény helyével.

Végül Mikszáth írói fejlődését Kohlmann Dezső dr. vázolta nagy tárgyi tudással és biztos esztétikai ítélettel.

Valamennyi felolvasás előkelő színvonalon állott s valamennyit a nagyszámu és előkelő közönség figyelmesen hallgatta és zajos tapsokkal jutalmazta.

Sok ilyen felolvasást kívápnak a társaságnak.

Szerenád. Vojnits István főispánt a kaszinóegyesületi dalárda, melynek a főispán az elnöke, kinevezésének hivatalos közzététele napján este 8 órakor szerenáddal lepte meg. Színes lampionok fénye mellett vonult fel a dalárda a megyeháza elé s egy üdvözlő dalt és még három kedvelt népdalt énekelt el. A dalok között a dalárda nevében dr. Rapp András üdvözölte kitüntetésé alkalmából a főispánt, ki lejött szeretett dalosai közé s köszönő válaszában kijelentette a dalosoknak, hogy csak akkor lesz méltóságos uruk, ha a dalárda támogatására szorul, egyébként dalos társuk óhajt maradni, mint eddig volt. A dalárda s vele együtt a szép számban összeverődött tömeg lelkesen megéljenzte e nyilatkozatáért a főispánt.

Adományok. Dr. Városov Gyula kalocsai érsek a hercegszántói orgonára 2400, a dávodai oltárképre 400 horonát adományozott.

Háziestély. A zombori polgári kaszinó egyesülete szombaton e hó 5 én tartotta meg ezidei első háziestélyét. Az igazán kedélyes kis mulatság teljes fesztelenséggel reggel 5 órakor ért véget. Jelen volt asszonyok: Vojnits Istvánné, Popovits Sebóné, özv. Kekezoivitsné, dr. Mayer Nándorné, özv. Schiebné, Ámann Ferencné, Matzitz Gusztávné, Mohácsy Béláné, Tomcsányi Aladárné, Csavojác Jánosné, Halász Dávidné, Stvrteckzy Aladárné. Lányok: Popovits Mariska és Katica, Jankovits Zsófia, Vojnits Ilonka és Jucika, Mikosevits Adrienne, Vissy Izidora és Olga, Hoffmann Böske, Kekezoivits Piroska és Aranka, Matzitz Margit, Stvrteckzy Ilonka, Halász Magda, Csavojác Paula és Anna, Mayer Maca, Guthaiss Mici. A háziestélyek ezután minden hónap első szombatján megtartatnak s arra a kaszinó egyesületi tagok családtagjaikkal együtt ezuton meghívattak.

Szabad Lyceum. Jövő vasárnap, március 13 án dr. Négyesy László, a Magyar Tudós Akadémia és a Kisfaludy Társaság tagja s egyetemi m. tanár tart előadást a Szabad Lyceumban. Érdekes előadására, melynek tárgya a demokratikus eszmék fejlődése a XIX. század magyar irodalmában, már most felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Kardot kapnak a vasutasok.

Az új kereskedelemügyi miniszter kardot és vörös sapkát ad a vasuti tisztviselőknek, akik így hasonlítani fognak osztrák kollégáikhoz. A bluz olyan lesz, mint a honvédeké és az egyes osztályokat majd a hajtókáról lehet felismerni. A forgalmi tisztviselők és altisztek bluzának hajtókája piros lesz, míg a pályafentartási alkalmazottaké kék. A nadrágot teljesen a katonatisztekének mintájára szabják. A szolgálatot teljesítő hivatalnokok a piros karszalag helyett piros sapkát fognak viselni. Ez határozottan az utazóközönség előnye, mert néha hosszú ideig nem veszik észre az inspekciós tisztet és ha valami panaszt akarnak tenni, az idő rövidsége miatt lekésnek ettől. Németországban és Ausztriában már évek óta megvan a piros sapka. Végül megkapják a kardot is. Ezután tehát a vasutasok bátran helyet kérhetnek maguknak a romantikában. Mert ehhez tudvalevőleg kvalifikál a kard.

Zenta város téli kikötője.

Zenta város téli kikötő állomást óhajt létesíteni. A kikötőben 150 hajó férne el s átlag négy hónapon át tartózkodnának ott. A hajók után napi egy korona díjat számítva, a város évi 12000—15000 koronájába kerülne, így tehát a befektetendő tőke nagy jövedelmet hozna.

A bírósági ügyvitel egyszerűsítése.

A hivatalos lap szombati száma közli Székely Ferenc igazságügyminiszter rendeleteit a törvényszékek, járásbírók és királyi ügyészségek ügyvitelének egyszerűsítése ügyében. A rendeletek szerint a kezelőhivatalban télen 8 órától 3 ig tart a hivatalos munka, nyáron pedig 7 órától 2-ig. A beadványok számára gyűjtőszekrényeket állítanak, amelyekbe várakozás nélkül be lehet majd dobni az iratokat. Lényegesen egyszerűsítik a kézbesítést is.

A templomrabló elfogatása.

Az utóbbi időben Apatinban és Bezdánban nap nap után történtek kisebb-nagyobb lopások és betörések. A csendőrség hosszas nyomozás után e bűntettek tettesét Radoszavlyev János 49 éves torontálmegyei csavargó személyében kinyomozta. Radoszavlyev csavargó életmódot folytatott és egy apatini szőlőkunyhóban lakott s onnan éjjelenként a községbe lopódva, követte el betöréseit. Így a többi között ő az apatini izraelita templomban elkövetett betörés tettese is.

Szélhámos macedon.

Lázits Péro a kenyérsütés művészetét Macedóniában sajátította el, azután Bácskába költözött. A macedon pékek azonban már annyira közismertek, hogy ilyen minőségben nem tudott boldogulni Lázits. Főlesapott hát szélhámosnak, de miután ez sem sikerült, Topolyán ellopott a társától, Babits Lázártól vagy 10 korona értékű ruhát. A csendőrség a törekvő macedont letartóztatta.

Halálozás. Sulyos csapás érte Koszterszitz József pénzügyi titkár 11 éves Antifia-cskájának elhunytával. Az elszenderült ártatlan gyermek temetése március hó 5-én volt a város közönségének osztatlan részvétele mellett. A kicsiny koporsót a tanulótársak könyezve kísérték a temelőbe.

Uj gazdakör. Folyó hó 6-án vasárnap a Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület fiókja, a szondi községi gazdakör megalakult. Az alakuláson résztvevett Inhoff József egyesületi titkár, Ibrig Pál szövetkezeti tisztviselő, Fritzsche Gyula biztosítási tisztviselő. A megalakulást megelőzőleg Inhoff titkár a gazdaszervezkedés szükséges voltáról, továbbá a gazdakörök fontos hivatásáról hosszabb előadást tartott. Ifj. Gräber Gyula földbirtokos elnöklete alatt fel lett olvasva az alapszabálytervezet. Az egyes tisztségekre a következők választották meg: elnök Szayer Ferenc, alelnök Bengano József, titkár Gyurkov Pál, pénztárnok Horn Ferenc, könyvtárnok legifj. Gräber Ferenc. Választmányi tagok: Bengano Péter, Freudinger Mór, Gräber Ferenc, id. Gräber Gyula, ifj. Gräber Gyula, Gräber Miklós, Gräber Pál, Hemell András, Klein Kristóf, Leib János, Peicsin Pál, dr. Rapp Jakab, Szlavay János, Sztrilich Jenő. A gazdasági egyesület igazgató választmányába Szayer Ferencet küldte ki a közgyűlés.

Öngyilkosság. Farkas György öbesei lakos a múlt pénteken fölakasztotta magát. Az öreg, 63 éves ember ugylátszik életuntagságból vetett véget az életének. Hozzá tartozói reggel munkára távoztak s mikor üres lett a ház, az öreg a szobában a sarokvasra fölakasztotta magát. A hazatérők már holtan találták.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint a magyar birodalomban 1909. év szeptember havában összesen 4492 egyén halt meg gümőkórban. Bács-Bodrog megye e számban 146, Zombor 7, Baja 2, Szabadka 26 és Ujvidek 9 áldozattal szerepel.

Kamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara folyó hó 12-én délután 2 órakor a kamarai székház termében teljes ülést tart.

Ki akar szép lenni? A szegedi rendőrség a múlt szerdán leleplezett egy Pap Károly, Obecséről való kosárfonót, aki apróhirdetésekkel csalta lépere a könnyen hívő, hiu embereket. Pap Károly nemcsak a vidéki, hanem a fővárosi és külföldi lapokban is közölte hirdetését „Ki akar szép lenni?” címen, amelyben elmondja, hogy mindenki megfiatalodhat, megszépülhet, ha az ő utasítása nyomán, amelyet ingyen közöl azokkal, kik 60 fillér postabélyegget beküldenek Szegedre, „postafiók 13. szám” alá. A makói rendőrség beküldte a szegedi főkapitányságnak a „Maros” című makói lapban megjelent gyanús hirdetést, azzal a megkereséssel, hogy a szélhámost nyomozza ki. A szegedi főpostánál szerdán délelőtt már detektív leste Pap Károlyt, akit épen akkor csipett meg, mikor a postafiókban levő 13 levelet átvette. Azonkívül Papnál körülbelül 6 kilogrammnyi levelet találtak, melyek mind az alsóbb néposztályból valók. A rendőrség letartóztatta a szélhámost.

Romantikusan indult házasság. Gorjanacz Magdolna 15 éves béregi leány beleszeretett Dékity Marin szintén béregi lakos sokac legénybe. A leánynak özvegy édesanyja nem egyezett bele a tervezett házasságba, mivel vagyonosabb legényre kívánta leánya sorsát és életét bízni. A leányka azonban látva az anya ellenkezését, önként elment szíve választottja lakására. Hiába üzengetett ezek után az édesanya a leányért, az vonakodott visszatérni. Közben az anya a hatóság közbe lépését is felhasználta azon ürügy alatt, mintha a legényes háznál a leányt szobában elzárva tartanák s kényszerítenék az ott maradásra. A hatósági közegek előtt azonban a leány önként kijelentette, hogy őt nem kényszerítik a legényes háznál, hanem ő saját jószántából tartózkodik ott, teljesen jól érzi magát s nem akar az anyai házhoz többet visszatérni. Erre a leány anyai nagybátyja társaival a leányért mentek, ott erőszakkal ki akarták huzni a lakásból, dulakodás közben

a leány olyan sérüléseket szenvedett, hogy ágyban fekvő beteg lett a kiállott izgalmak után. Az esetnek a bíróság előtt folytatása következik.

Fiatal tolvaj. Andreskó Ferenc 12 éves fiu ellen a kossuthfalvai csendőrség egész bűnlajstromot terjesztett be a topolyai járás-bírósághoz. Berger Adolf kárára február 17-én és 18-án 36 kor. értékű tojást, 1 drb forgópisztolyt, egy tajtékpipát, Sipos János kárára 4 drb mérősúlyt, Schállfer Albertné kárára 3 drb mérősúlyt, Berger Mór kárára 1 drb mérősúlyt, Berger Sándor kárára 1 játék kártyát, 12 drb színes krétát, 9 drb brostűt, Laki Mihály kárára egy drb pipát lopott el és ezeket Deutsch Simon vegyeskereskedőnek adta el. A kiváló esemete és orgazda ellen a vizsgálatot megindították.

Öngyilkosság. Lugu m e r s z k y Miklós 81 éves aggyastyan Zomborban a szondi hídnál a Ferenc-esatornába ölte magát. Lugu m e r s z k y valaha jó anyagi viszonyok között élt Öreg napjaira, minthogy keresni már többé nem tudott, hol az egyik, hol a másik gyermekénél töltötte napjait, akik nem győzték bevárni az öreg halálát és a szó szoros értelmében durván bántak vele. A szegény tehetetlen öreg ember e fölötti elkeseredésben a esatornába ugrott. Holttestét a városi kórház hullaházába szállították.

Közigazgatási bizottsági ülés

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg rendes havi ülését Vojnits István alispán elnöklése mellett. Jelen voltak: Michailovits Kornél főjegyző, Seultéty Ferenc árvaszéki elnök, dr. Csernyus Pál tb. főügyész, dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos, Popp György miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató, Poppovits Aurél kir. táblai főügyész helyettes, Sztankovits György műszaki tanácsos, Faragó János kir. tanfelügyelő mint szakelőadók. Latinovits Pál ny. főispán, dr. Molnár Károly, Evetovits János és Ungár Pál bizottsági tagok és Walient Nándor tb. aljegyző, mint a bizottság-jegyzője.

Az ülésen előadottokról a következőkben számolunk be:

Közegészségügy.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos főorvos előterjeszti, hogy az általános egészségügyi viszonyok e hó folyamán, főleg annak első felében a váratlanul nagyobb számban fellépett ronesoló toroklob és kanyaró esetek következtében nem voltak kedvezőek. Ezen jelenség oka nem volt megállapítható, ha csak tekintetbe nem vesszük a szüntelenül esős, nedves időjárásnak kedvezőtlen behatását. A betegedési esetek tulnyomó része a szegénysorsnak között fordult elő.

A kanyaró és ronesoló toroklob tömeges fellépése következtében be kellett szüntetni az elemi iskolai előadásokat: Bezdánban, Kulán, Gomboson és Zenta város területén.

A hevenyfertőző kórok közül észleltettek:

A ronesoló toroklob 21 községben 475 esettel, meggyógyult 339, meghalt 85, ápolás alatt maradt 51. A vörheny 10 községben 64, a hagymáz 13 községben 98, a kanyaró 11 községben 173 esettel. Előfordult még hőkhurut 30 esettel.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő a folyó évi február haváról szóló jelentését a következőkben ismerteti: a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Pásztor Izabella tengerini magánóvoda fentartónak a folyó tanévre 200 korona államsegélyt utalványozott.

A báró Rudits József-féle jutalmakból a magyar nyelv sikeres tanítása miatt az 1908/9. tanévre a következő elemi népiskolai tanítók,

illetve tanítónők nyertek jutalmat: Leszkovácz Danica kulai gör. kel. szerb hitfelekezeti tanítónő 300 koronát, Wortner Károly palánkai róm. kath., özv. Lippay Béláné szeghegyi ág. ev. népiskolai tanítónő 200—200 koronát, Antalitz Kálmán kerényi, Leszmeiszter Antal hódásági, Rapp János veprődi róm. kath. népiskolai tanítók, Pratscher Vilmos bácsfeketehgyi ág. ev., Sejpes Ferenc urszentiváni ev. ref. tanító, továbbá Dimitrijevits Dusánka pacséri, Guezunya Dusán bácsföldvári, Sikopária Zsárkó dernyei és Simits Stefánia turjai gör. kel. szerb hitfelekezeti népiskolai tanerők egyenkint 100—100 koronát.

Jelentette továbbá, hogy az elmúlt hónapban a következő népoktatási tanintézetek lettek hivatalosan meglátogatva: a petrőcei állami, a nagybaracska községi, a bátmonostori, csatáljai, jánoshalmi, mélykúti, madarasi, katymári, vaskúti, garai róm. kath., a parragi, szilbácsi gör. kel., a szilbácsi, bulkeszi, petrőci ág. ev., a jánoshalmi és mélykúti izr. elemi népiskolák, továbbá a petrőci állami, mélykúti, madarasi, vaskúti községi és jánoshalmi róm. kath. jellegű kisedővodák összesen 88 tanteremben.

A fentebb felsorolt tanintézeteknél a következő hiányok észleltettek: a vaskúti, garai, jánoshalmi, mélykúti és madarasi róm. kath. és nagybaracska községi népiskolák annyira tulzsufoltak, hogy ezen iskolák némelyik osztályában 160—180 tanuló van.

A bátmonostori, garai és katymári róm. kath., a petrőci ág. ev. iskola épületek, továbbá a vaskúti községi óvoda épülete rozoga, siralmas állapotban van és a közegészségi követelményeknek egyáltalában nem felelnek meg. Ezen utóbb felsorolt népiskoláknál a szükséges fejlesztés és a törvényes követelményeknek megfelelő új iskolai épületek felállítására azonban már folyamatban van s remélhető, hogy ezen törvénybe ütköző állapotok a folyó tanév végével meg fognak szűnni.

A meglátogatott tanintézeteknél a magyar nyelvi, valamint általános tanítási eredmény megfelelő s így komolyabb beavatkozásra egyelőre szükség nincsen.

Közzadók.

Popp György miniszteri tanácsos, kir. pénzügyigazgató a közzadók múlt havi állásáról szóló jelentését a következőkben terjesztette elő:

Egyenes adóban 1910. évi február hóban befizettetett 975095 kor. 87 fill. 1909. évi február hóban 1.610,538 kor. 07 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 635442 kor. 20 fill. 1910. évi január hó 1-től február hó végéig befizettetett 1.119,905 kor. 82 fill. A múlt év hason időszakában 1.861,315 kor. 88 fill. Ez évben kevesebb 741410 kor. 06 fill.

Hadmentességi díjban 1910. évi február hóban befizettetett 5162 kor. 83 fill. 1909. évi február hóban 14465 kor. 02 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 9302 kor. 19 fill. 1910. évi január hó 1-től február hó végéig befizettetett 11410 kor. 48 fill. A múlt év hason időszakában 22892 kor. 73 fill. Ez évben kevesebb 11481 kor. 73 fill.

Bélyeg- és jogilletékben 1910. évi február hóban befizettetett 150129 kor. 14 fill. 1909. évi február hóban 267396 kor. 22 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 117269 kor. 08 fill. 1910. évi január hó 1-től február hó végéig befizettetett 347737 kor. 33 fill. A múlt év hason időszakában 469127 kor. 14 fill. Ez évben kevesebb 121389 kor. 81 fill.

Fogyasztási es italadóban 1910. évi február hóban befizettetett 101309 kor. 90

fill. 1909. évi február hóban 106306 kor. 34 fill. Az elmúlt hóban kevesebb 4996 kor. 44 fill. 1910. évi január hó 1-től február hó végéig befizettetett 197428 kor. 97 fill. A múlt év hason időszakában 189531 kor. 12 fill. Ez évben több 7897 kor. 85 fill.

Allamépítészet.

Sztankovits György műszaki tanácsos az általa képviselt közigazgatási ágra vonatkozó 1910. évi február hóról szóló jelentését a következőkben terjesztette elő:

A törvényhatósági közutak és az azokon lévő műtárgyak állapota kielégítő, kivéve a kiépítetlen földutak, melyek a hosszantartó esőzések miatt sokat szenvedtek és melyeken a közlekedés meg volt nehezítve, sőt helyenkint a teherforgalom is szünetelt.

Allami beruházási hitel, valamint a vármegei közötti alap terhére engedélyezett utépítések a kedvezőtlen időjárás miatt szüneteltek, úgy hogy a törvényhatósági közutakon kizárólag csak a rendes utfenntartási munkák lettek az utkarparók és segédnaposok által végezve.

A folyó évben előirányzott utépítések közül legutóbb a zombori m. kir. államépítészeti hivatal által elkészített tervek alapján megtartott az építést megelőző helyszíni szemle a zombor-palánkai törvényhatósági közut 1.590—26.944 km. szakaszára, úgy Zombor sz. kir. város területére, valamint a vármege területére is, Sztapár, Doroszló és Militics községek érintésével, úgy hogy ezen utvonali építése már ez évben megkezdhető lesz.

Kir. ügyészség.

Popovits Aurél kir. főügyész helyettes jelenti, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő. Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő. Az élelmezés kifogástalan, szerződészerű panasz miatta nem fordult elő. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés nem szabott ki. A zombori kir. törvényszéki fogházban 1910. január utolsó napján a létszám 52 főből állott, míg a múlt hó végén 39 volt és pedig: jogérvényesen elítelt: elzárásra 11, börtönre 19, fegyházra 4, felebbezés alatt álló vizsgálati fogoly 4, elítéletlen vizsgálati fogoly 1.

Az apatini, hódási és kulai kir. járásbírósi fogházakban úgy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” március 6-iki száma képsorozatokban közli a budapesti egyetem új elme- és idegkórtani klinikáját, az állatkert építkezését, a modern porcellánkészítést, Faragó Géza festményeinek kiállítását, Heltai Jenő Masamód-jának előadását a Vigszínházban, az angol képviselőház megnyitását stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Oláh Gábor és Juhász Gyula versei, Krudý Gyula novellája, Rákosi Viktor korrajza a párisi kommunáról (képekkel). Egyéb közlemények: Hevesi Lajos arcképe és nekrológja, cikk a Chantecler öseiről, tárcacikk a hétről s a rendes rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Világkrónika”-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Dörmögő Dömötör szemlét tartott a képviselőházban, megnézte a társalgó termet és a kupolatermet, hogy ezalatt mi mindent tapasztalt, azt nagy mulatsággal olvashatja bárki Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes heti gyermeklapja, a Jó Pajtás legújabb, március 6-iki számában. Benne van ezenkívül Elek nagyapó pompás verse, Szemere György elbeszélése, Benedek Elek székellyöldi utleírása és Rákosi Viktor regénye, Schöpflin Aladár elbeszélése az indiánus életből, egy érdekes és tanulságos cikk a művészetekről, Tóth Andor verse. A szöveget szép képek illusztrálják; Tull Ödön művészi rajza s egy tréfás képsorozat élénkíti e szám tartalmát, melyet tréfa, a szerkesztői üzenetek s rejtvények tesznek teljessé. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes heti gyermeklapját, a Jó Pajtást a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, Egyetem-utca 4.).

„**Jancsi és Juliska.**” Ez a címe Ambrus Zoltán egy új novellás-füzetének, mely a „Magyar Könyvtár” márciusi sorozatában jelent meg, a füzet első és egyúttal legértékesebb elbeszélésétől kölcsönözve címét. Két gyermek története van benne elmondva, akik egy pesti színházban együtt szerepelnek és koraérett lelkük egész erejével megszeretik egymást. De a fiut a színházi élet izgalmai betegé teszik, és „Juliskája”-tól becézve, új szerepről ábrándozva hal meg. Mélyszégyen költészet lengi át ezt az egyszerű történetet, mely Ambrus Zoltán mesteri tollának számos remeke közt is egyike a legszebbeknek. A füzet többi elbeszélései is méltók az első darabhoz és bizonyára sokszorosan növelni fogják Ambrusnak már eddig is igen nagy olvasóközönségét. A „Magyar Könyvtár” ezzel a munkával eljutott az 584. számig, az összes eddig megjelent füzetekről szóló ingyenes jegyzéket készséggel küldi meg minden könyvkereskedés, valamint a kiadóhivatal is: Lampel R. (Wodianei F. és Fiai) Budapest, Andrassy-ut 21. Egy szám ára 30 fillér.

NYILTTÉR.*

A legtartalmasabb,
legelőkelőbb,
legjobb
napilap

„AZ UJSÁG”
Budapesten.

Egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyed-
évre 7 kor., egy hónapra 2 kor. 20 fillér.

Egyes példány ára 10 fillér. . .
. . . Vasárnapi szám ára 20 fill.

* Az e rovatban közlöttékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Az OLLA szaktörzsek által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi időtartam. Ára tucatonként 1, 6, 8 és 10 korona.

Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerárán és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek csakis OLLA-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót” feldicsérni. — Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/231, Praterstrasse No. 57. 100—10

806/1910. szám.

Pályázati hirdetmény.

Nádajla községnél üresedésben levő lovasrendőri állásra pályázat hirdettetik, miért is felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint ez iránti kérvényüket mellékleteik kapcsán **folyó évi március hó 20-ig** Nádajla község előjáróságánál nyujtsák be.

Az állással 600 korona évi fizetés és 120 korona lótarthatási átalány élvezete van egybekötve.

Nádajla, 1910. március hó 3-án.
Kekeзовich István, **Kosztits Milán,**
jegyző. 2—1 bíró.

26—5—1

5—1

Kisebb-nagyobb házak
és telkek eladóak
Zomborban. Bővebb
felvilágosítással szolgál-
gálnak:

KUKULA NŐVÉREK,
Bercsényi-ut 55. szám.

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GŐZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től
d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán,
pénteken mindig délután 1/2 2
órától 6-ig.

Kitűnő masszáz és elsőrendű tyuk-
szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak
mindennap, vasárnap délután
kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta
kétszer kimosva és állandóan
::: friss víz. :::

52—28

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készítettnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.

Tavaszi vetőmagvak,

ugymint:

**bükköny, kendermag,
moharmag, köles, bab
apré és nagyszemű,**

**zab, lófogú tengeri
fehér és sárga, megbízható minőségben**

k a p h a t ó k:

BARÁNY LIPÓT és FIA
cégnél ZOMBORBAN. 4-4

VENDÉGLŐ ÉS SÖRCSARNOK ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a Zombor és környéke n. é. közönségének szives tudomására adni, hogy a volt **AULITZKI (régii HANZMANN)-féle** Rákóczi (Bajai)-ut 12 szám alatti

VENDÉGLŐT

Minden pütkén friss halászlé!

átvettem és a mai naptól kezdve saját nevem alatt tovább fogom vezetni. Midőn ezt a n. é. közönség b. tudomására adom, egyuttal már jó eleve biztosíthatom úgy a **jó ételek,** mint **italok** kiszolgálásáról. Mindennap **friss villásreggeli** és **sörcsapolás,** ugyszintén előfizetőket elfogadok a vendéglőmben.

A n. é. közönség b. párfogását kérve, Zombor, 1910. február 19-én

maradtam illő tisztelettel

DOMSZKI ANTAL,

3-3

vendéglős.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

SAVOY-

A főváros legszebb utvonalan, nyugodt és előkelő helyen.

nagyszálloda

VIII., József-körut 16. BUDAPEST. VIII., József-körut 16.

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában. Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás Társalgóterem. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor.-tól feljebb, fűtés, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. — Villamos vasúti közlekedés az összes pályaudvarokból.

15-13

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek becses tudomására hozni, hogy folyó évi március hó elsejével a

- **Tantner (Hermanesz) féle** -

CUKRÁSZDÁT

átvettem.

Amidőn jelzem, hogy főtörekvésem lesz a vevőközönség igényeit kifogástalan pontossággal kielégíteni, legyen szabad szives támogatás és párfogásért esedeznem. Magamat a mélyen tisztelt vevőim jóindulatába ajánlva vagyok kiváló tisztelettel

NACSA ERZSÉBET,
a Tantner-féle cukrászda tulajdonosa.

Üzletembe keresek egy **csinos fiatal kiszolgáló leányt.** Jelentkezők feltételek iránt nálam tudakozódhatnak. : : : : : : : 3-2

Eladó 4 házhely 200 □-öl területtel a Rákóczi-ut és a vasut közelében. Bővebb felvilágosítást nyújt **Anisich Mihály** a Gazdasági Egye-

sületben. 3-2

Felhívás

a **szenttamási temetkezési jótékonyági egyletbe** való beiratkozásra, amely 142/VO. 1909. számú belügyminiszteri határozattal hagyott jóvá.

Az egylet működését **folyó évi március hó 15-én** kezdi meg azzal, hogy az egyleti tag elhalálása esetére az örökösöknek **egyezer korona** fog kifizetett. Az egylet tagja lehet mindenki nemi különbség nélkül, aki 60 éven aluli korban van és orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy egészséges.

A beiratkozási díj 2 korona, és minden haláleset után 2 kor. fizetendő.

Az ideiglenes igazgatóság megkísérelte, hogy az egyes haláleset után 2000 korona kifizetését kieszközölje, de minthogy az alapszabályok a haláleset utáni 2000 koronával nem hagytak jóvá, ez okból az ideiglenes igazgatóság elhatározta, **hogy az első és második kört 1000—1000** koronával alapítja meg. Azok, akik az első körben 2000 koronával iratkoztak be, az alapszabályok értelmében felvétetnek az 1000 koronás első és második körbe is.

A tagok 60 éves korig csak a folyó évi március hó 15-én tartandó közgyűlésig vétetnek fel, azon tul csak az 53 éves aluli egyének fognak felvétetni.

Elsőbbségük van azoknak, akik mind a két körbe iratkoznak be.

Siessen mindenki a tagul való beiratkozással.

3-3

Az igazgatóság.

A nagyközönség figyelmébe!

Van szerencsém Zombor város és környéke közönségét tisztelettel értesíteni, hogy

könyvkötészetemet

- dobozkészítésre -

berendeztem. Amidőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adom, egyben értesitem, hogy e szakmába vágó mindennemű **dobozkészítést** elvállalok.

Községek figyelmébe! Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron.

Könyvkötő munkák a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttelnek.

Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását.

Tisztelettel

GROMILOVITS ANDRAS,

50-5

könyvkötő.

ZOMBOR, Zrínyi-utca 1. szám.

Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik.